

การวางรูปแบบฐานข้อมูลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวางรูปแบบฐานข้อมูลเป็นงานที่ใหญ่และละเอียดลออมาก ถ้าจะวางรูปแบบให้ละเอียดแล้วจะต้องกำหนดเครื่องให้แน่นอนว่าจะใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ยี่ห้ออะไร และใช้ดีบีเอ็มเอสชื่ออะไร ซึ่งเกินขอบเขตของการศึกษาวิจัยนี้ ดังนั้นการศึกษานี้จะกล่าวถึงเพียงการวางรูปแบบระบบฐานข้อมูลทางตรรกภาพโดยสังเขป (Preliminary study design) เท่านั้น

การวางรูปแบบระบบฐานข้อมูลทางตรรกภาพ แบ่งออกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

3.1 กำหนดความต้องการของผู้ใช้รายงาน (Information requirement) และรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกระทำไคดังนี้

3.1.1 กำหนดขอบข่ายของรายงานหลักต่างๆ รายงานต่างๆ ที่กล่าวมานี้ได้แก่รายงานซึ่งกำหนดในคู่มือการปฏิบัติงานระบบคลังข้อมูลของทบวงมหาวิทยาลัยปี 2521 และรายงานเพิ่มเติมบางส่วน

รายงานที่ปรากฏอยู่ใน " คู่มือการปฏิบัติงานระบบคลังข้อมูลของทบวงมหาวิทยาลัยปี 2521 " สามารถ แบ่งออกได้เป็น 6 หมวดหมู่ ดังแสดงไว้ในภาคผนวก จ.

นอกจากนี้ยังมีรายงานหรือความต้องการที่เพิ่มเติมอีกบางส่วน ซึ่งแสดงในภาคผนวก ฉ.

จากนั้นจึงทำการศึกษารายละเอียดของแต่ละรายงานดังนี้

3.1.2 แจกแจงความสำคัญและควมดีในการใช้รายงานแต่ละรายงาน ในที่นี้กำหนดความสำคัญและควมดีในการใช้รายงานแต่ละรายงานเท่ากันหมด

3.1.3 ศึกษา ความหมาย ลักษณะ และรูปแบบของการเรียกใช้ว่าจะใช้แบบสุ่มหรือการเรียงลำดับ

3.1.4 จากนั้นจะทำการศึกษาปริมาณและทำการกำหนดรหัสสำหรับข้อมูลย่อยที่จำเป็น สำหรับ รหัสข้อมูลจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ทำการกำหนดไว้แล้วใน " ระบบข้อมูลสำหรับงานบริหารมหาวิทยาลัย "

ชื่อข้อมูลย่อย ความหมาย ลักษณะและรหัสของแต่ละข้อมูลย่อยได้แสดงไว้ในพยานุกรมข้อมูลย่อย ในภาคผนวก ข.

3.2 สร้างโครงสร้างข้อมูลเริ่มแรกทางตรรกภาพของแต่ละรายงาน

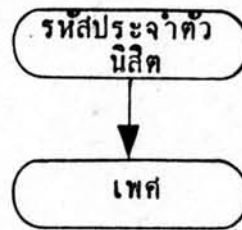
สร้างโครงสร้างข้อมูลเริ่มแรกของแต่ละรายงาน โดยกำหนดลักษณะความสัมพันธ์ของข้อมูล ของแต่ละรายงาน แล้วเขียนโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลย่อยเหล่านั้น โดยใช้ภาคผนวก ก. ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลย่อยของแต่ละรายงาน พร้อมกับบอกลักษณะความสัมพันธ์ของข้อมูลย่อย เหล่านั้นด้วย ดังรูปที่ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 ซึ่งแสดงตัวอย่างการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ ข้อมูลย่อยในรายงานที่ 1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 5.1 ตามลำดับ

3.3 รวมโครงสร้างข้อมูลเริ่มแรกให้เป็น " โครงสร้างความสัมพันธ์รวมเริ่มแรก "

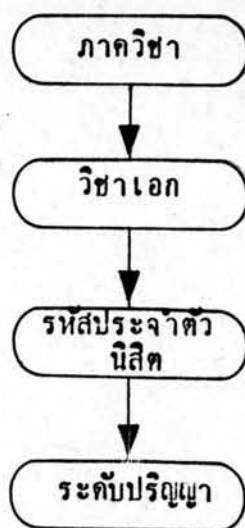
รวบรวมโครงสร้างข้อมูลเริ่มแรกที่ได้จากข้อ 3.2 ทุกโครงสร้างให้เป็นโครงสร้างความสัมพันธ์-รวมเริ่มแรก (Consolidated data element structure)

รูปที่ 3.6 จะแสดงโครงสร้างความสัมพันธ์รวมเริ่มแรกดังกล่าวอยู่ที่ข้อมูลภาควิชา ซึ่งจะแบ่ง เป็นหมวดข้อมูลหลักได้ 6 หมวดคือ

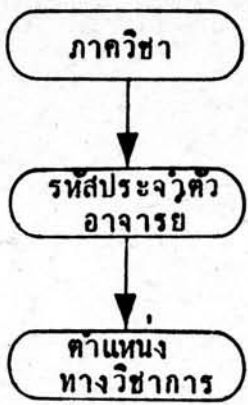
- 1) หมวดข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรของแต่ละภาควิชาจะแบ่งออกได้เป็นหลายวิชาเอก แต่ละ วิชาเอกจะกำหนดรหัสวิชาและชื่อวิชาที่จะต้องเรียนทั้งหมดเพื่อการจบหลักสูตรสำหรับแต่ละวิชาเอกนั้นๆ และหน่วยกิตรายวิชาสำหรับวิชาเหล่านั้น
- 2) หมวดข้อมูลนิสิต แต่ละภาควิชาจะประกอบด้วยนิสิตหลายคน นิสิตแต่ละคนจะมีวิชาเอก ของตนเอง ข้อมูลสำหรับนิสิตแต่ละคนจะประกอบด้วย ประวัติส่วนตัวของนิสิตซึ่งประกอบด้วยข้อมูลย่อยใน ภาคผนวก ข. ข้อมูลที่ 1 - 28 รหัสวิชาที่เรียนไปแล้วแต่ละวิชาซึ่งจะประกอบด้วยผลการเรียนและ

รูปที่ 3.1 แสดงตัวอย่างการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ
จำนวนนิสิตแยกตามเพศ

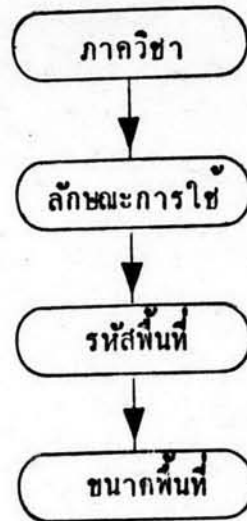
รูปที่ 3.2 แสดงตัวอย่างการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ
จำนวนนิสิตแยกตามภาควิชาหรือวิชาเอกและระดับปริญญา

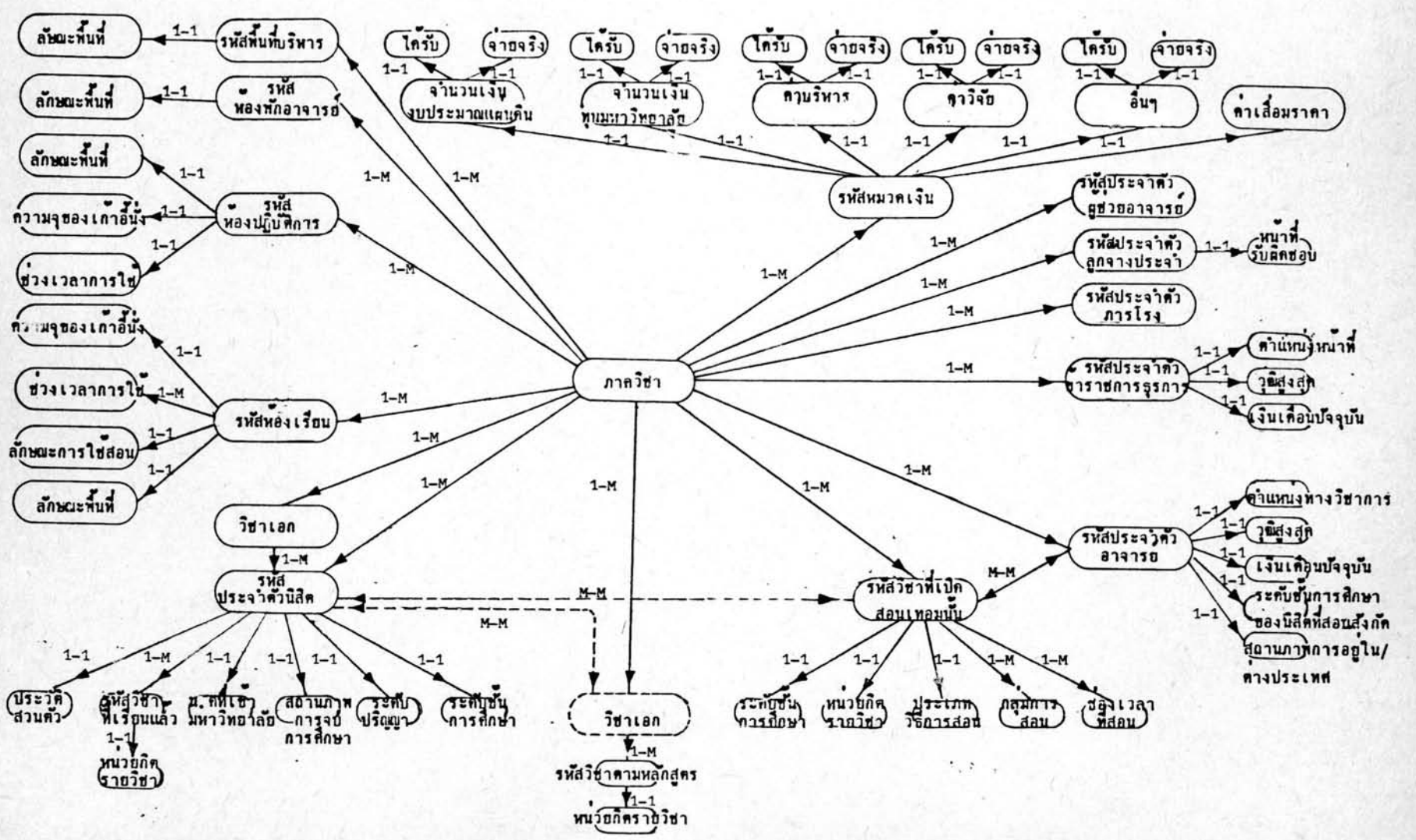
รูปที่ 3.3 แสดงตัวอย่างการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ
จำนวนอาจารย์แยกตามภาควิชาและตำแหน่งทางวิชาการ

รูปที่ 3.4 แสดงตัวอย่างการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ของจำนวนวิชาที่เปิดสอนแยกตามภาควิชาและประเภทของวิธีการสอน

รูปที่ 3.5 แสดงตัวอย่างการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ของ
จำนวนพื้นที่แยกตามภาควิชาและลักษณะการใช้

รูปที่ 3.6 แสดงโครงร่างความสัมพันธ์รวมของโครงร่างแรกเริ่ม

ภาคการศึกษาที่เรียนที่การศึกษาเริ่มเข้าศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานภาพการจบการศึกษา
ระดับปริญญา ระดับชั้นการศึกษา รหัสวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษานั้น

จะเห็นได้ว่าข้อมูลนิสิตโดยหลักการของการศึกษาวิจัยนี้แบ่งออกได้ 2 ส่วนคือ วิชาที่เรียนไป
แล้วส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นวิชาที่กำลังเรียนในเทอมนั้น

3) หมวดข้อมูลบุคลากร แต่ละภาควิชาจะประกอบด้วยบุคลากรหลายประเภทได้แก่

- ก. ผู้ช่วยอาจารย์
- ข. ลูกจ้างประจำ และหน้าที่รับผิดชอบ
- ค. ภารโรง
- ง. ข้าราชการซึ่งทำงานธุรการ ซึ่งประกอบด้วยตำแหน่งหน้าที่ วุฒิสูงสุดและเงิน

เดือนปัจจุบัน

จ. อาจารย์ ประกอบด้วยตำแหน่งทางวิชาการ วุฒิสูงสุด เงินเดือนปัจจุบัน ระดับ
ชั้นการศึกษาของนิสิตที่สอนสังกัดสถานภาพการอยู่ใน/ต่างประเทศ รหัสวิชาที่ทำการสอน ซึ่งสามารถ
โยงต่อไปได้ถึงช่วงเวลาที่ทำการสอน ห้องที่ทำการสอนตลอดจนนิสิตที่สอนด้วย

4) หมวดข้อมูลโปรแกรมการศึกษา โปรแกรมการศึกษานี้จะหมายถึงวิชาต่างๆ ที่ทำการ
เปิดสอนภายในเทอมนั้น แต่ละวิชาจะประกอบด้วยระดับชั้นการศึกษาของนิสิตที่จะเข้าเรียนได้ หน่วยกิต
รายวิชา ประเภทวิธีการสอน กลุ่มการสอน แต่ละกลุ่มการสอนอาจสอนได้หลายช่วงเวลาและอาจ
โยงต่อไปได้ถึง อาจารย์ที่ทำการสอน นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนและห้องที่ใช้ในการสอน

5) หมวดข้อมูลอาคารสถานที่ แต่ละภาควิชาจะมีลักษณะพื้นที่ที่ต่างกันออกไปดังนี้

- ก. พื้นที่บริหาร แต่ละพื้นที่จะแสดงลักษณะพื้นที่
- ข. พื้นที่ห้องพักอาจารย์ แต่ละพื้นที่จะแสดงลักษณะพื้นที่
- ค. ห้องปฏิบัติการ แต่ละห้องประกอบด้วยลักษณะพื้นที่ ความจุของเก้าอี้ที่นั่ง ช่วง
เวลาที่ใช้ และอาจสัมพันธ์กับช่วงเวลาการสอนของวิชาที่เปิดสอนในเทอมนั้น ซึ่งทำให้ทราบว่าจะสอนวิชา

อะไรกลุ่มอะไร ชื่ออาจารย์ผู้สอนและนิสิตที่เขาเรียน

ง. ห้องเรียน แต่ละห้องประกอบด้วย ลักษณะพื้นที่ ความจุของเก้าอี้ที่นั่ง ช่วงเวลาที่ใช้ และอาจสัมพันธ์กับช่วงเวลาการสอนของวิชาที่เปิดสอนเหมือนกัน ซึ่งทำให้ทราบถึงวิชาและกลุ่มวิชาที่สอน ชื่ออาจารย์ผู้สอนและนิสิตที่เขาเรียน

6) หมวดข้อมูลการเงิน แต่ละภาควิชาจะแบ่งออกได้เป็นเดือน แต่ละเดือนมีหลายหมวดเงิน ภายในแต่ละหมวดเงินจะแบ่งออกเป็นข้อมูลย่อยได้ดังนี้

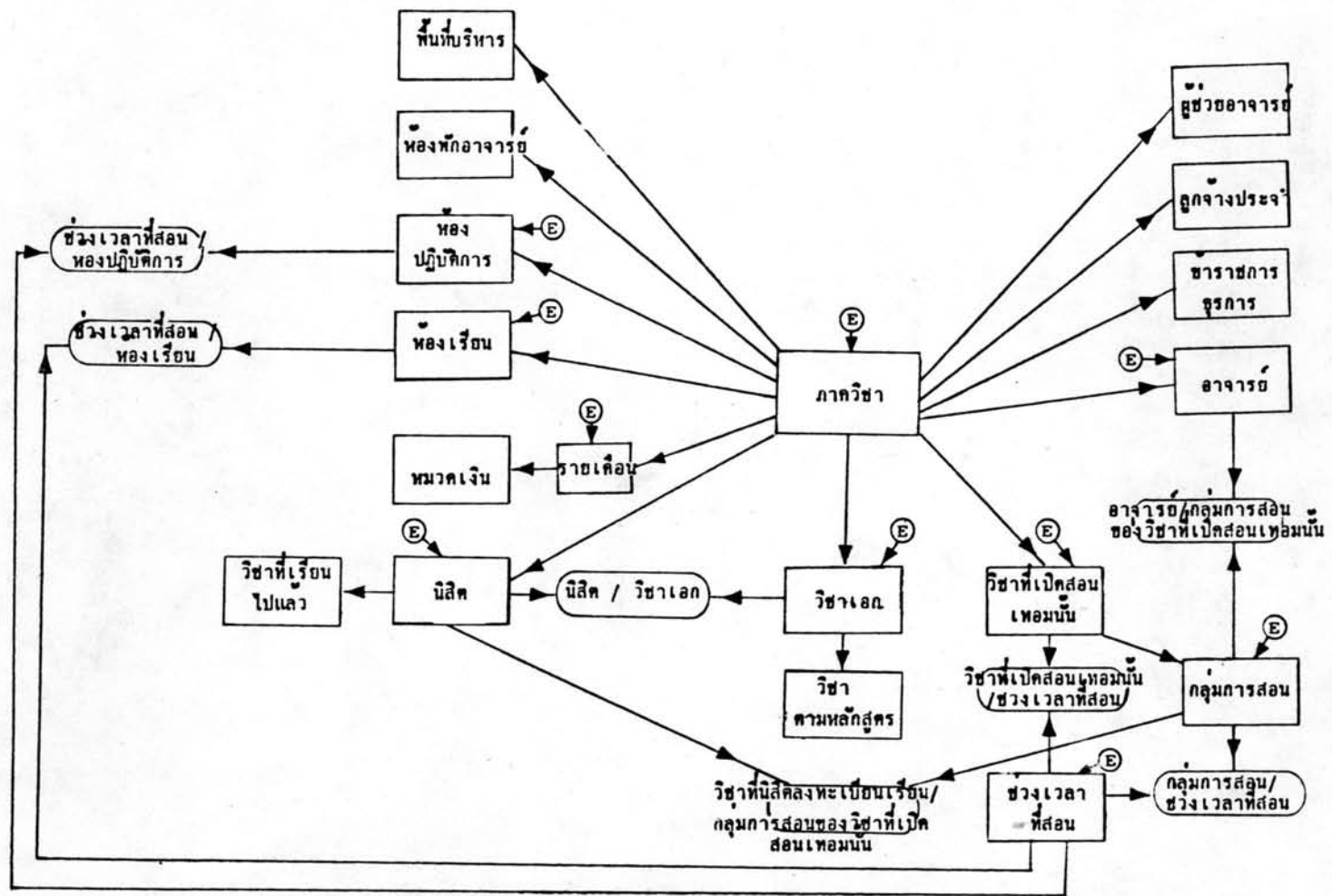
- ก. เงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับ
- ข. เงินงบประมาณแผ่นดินที่จ่ายจริง
- ค. เงินทุนมหาวิทยาลัยที่ได้รับ
- ง. เงินทุนมหาวิทยาลัยที่จ่ายจริง
- จ. ค่าเสื่อมราคา
- ฉ. ค่าบริหารที่จ่ายจริง
- ช. ค่าวิจัยที่จ่ายจริง
- ซ. อื่นๆ ที่จ่ายจริง

เมื่อได้โครงสร้างข้อมูลเริ่มแรกมาแล้วก็ทำการปรับปรุงโครงสร้างให้สมบูรณ์ โดยการพิจารณาข้อมูลย่อยที่จำเป็นอีกครั้ง และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลย่อยๆ นั้น รูปที่ 3.6 เป็นรูปที่ทำการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว โดยการเพิ่มการบริหารที่ได้รับ ค่าวิจัยที่ได้รับและอื่นๆ ที่ได้รับเข้าไปอีก

3.4 คัดแปลง " โครงสร้างความสัมพันธ์รวมเริ่มแรก " ให้กลายเป็น " โครงสร้างฐานข้อมูลเริ่มแรก "

คัดแปลงโครงสร้างความสัมพันธ์เริ่มแรกที่ได้จากรูปที่ 3.6 ให้เป็นโครงสร้างฐานข้อมูลรวม (Converting data element structure to Database structure) รูปที่ 3.7 จะแสดงโครงสร้างฐานข้อมูลรวมหรือโครงสร้างฐานข้อมูลเริ่มแรกของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กลุ่มข้อมูลย่อยแต่ละกลุ่มที่แสดงในรูปที่ 3.7 จะมีองค์ประกอบข้อมูลย่อย (Data items) ดังแสดงในภาคผนวก ก.

รูปที่ 3.7 แสดงโครงสร้างฐานข้อมูลรวม

กลุ่มข้อมูลบางกลุ่มมีความจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์แบบผวน (M-M relationship) ตอกัน โดยจะมี " โนค " หนึ่งเป็นส่วนเชื่อมความสัมพันธ์ และเป็นประโยชน์ในแง่ของการลดความซ้ำซ้อนควย เช่น

ก. วิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียน/กลุ่มการสอนของวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษานั้น เนื่องจากนิสิต 1 คน อาจลงทะเบียนเรียนได้หลายวิชาในเทอมนั้น และแต่ละวิชาที่เปิดในเทอมนั้นก็อาจมีหลายกลุ่มการสอน แต่ละกลุ่มการสอนก็มีนิสิตเรียนได้หลายคนเช่นกัน

ข. อาจารย์/กลุ่มการสอนของวิชาที่เปิดสอนในภาคการศึกษานั้น เนื่องจากอาจารย์ 1 คน อาจสอนได้หลายวิชา ในแต่ละวิชาที่อาจเปิดสอนได้หลายกลุ่มการสอน และแต่ละกลุ่มการสอนของแต่ละวิชาที่อาจมีอาจารย์สอนได้หลายคน

ค. ช่วงเวลาที่สอน/ห้องเรียน เนื่องจากแต่ละกลุ่มการสอนของแต่ละวิชาอาจจะมีช่วงเวลาการสอนหลายช่วงซึ่งอาจซ้ำกัน แต่ละช่วงเวลาอาจใช้ห้องเรียนได้หลายห้อง ในทำนองเดียวกัน ห้องเรียน 1 ห้อง ก็อาจใช้ได้หลายช่วงเวลา

ง. ช่วงเวลาที่สอน/ห้องปฏิบัติการ ก็เช่นเดียวกับช่วงเวลาที่สอน/ห้องเรียน

จ. วิชาที่เปิดสอนเทอมนั้น/ช่วงเวลาที่สอน

ฉ. กลุ่มการสอน/ช่วงเวลาที่สอน

ช. นิสิต/วิชาเอก

3.5 ปรับปรุงและตรวจตรา " โครงร่างฐานข้อมูลเริ่มแรก " ให้มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

ทำการปรับปรุงและตรวจตราโครงร่างข้อมูลเริ่มแรกอีกครั้ง ซึ่งจะได้อิงโครงร่างฐานข้อมูลรวมดังรูปที่ 3.7

3.6 กำหนดลักษณะการจัดเรียงภายในกลุ่มข้อมูล ทำการประเมินค่าโครงร่างฐานข้อมูลเริ่มแรกและกำหนดจุดผวน

ก่อนอื่นจะต้องกำหนดวิธีการเรียงลำดับภายในของข้อมูลย่อยต่างๆ

จากนั้นจะทำการประเมินค่า แต่การศึกษาวิจัยนี้เป็นเพียงการศึกษาโครงร่างเพียงสังเขป
ดังนั้นจะไม่กล่าวถึงขั้นตอนนี้เนื่องจาก มีรายละเอียดน้อยมากที่จะทำเพื่อการใช้งานและเขียนโปรแกรม
จริงๆ แต่จะกำหนดจุดผ่านให้กับกลุ่มข้อมูลย่อยที่จำเป็นต้องมี

จุดผ่านและลักษณะการเรียกใช้ (Entry point) ที่ควรใช้มีกลุ่มข้อมูลดังต่อไปนี้

ก. ภาควิชา โดยใช้รหัสภาควิชาเป็นคีย์ ใช้วิธีการเรียกใช้แบบคั่นเรียงลำดับ
(Index sequential) เนื่องจากภาควิชาทั้งหมดมีไม่มากเกินไปนักและไม่มีการเพิ่มหรือลดปริมาณ
บ่อยนัก และสามารถพิมพ์รายงานที่เรียงตามรหัสภาควิชา

ข. วิชาเอก ใช้รหัสวิชาเอกเป็นคีย์ ใช้วิธีการเรียกใช้แบบคั่นเรียงลำดับ เนื่องจาก
เหตุผลคล้ายกับภาควิชา

ค. นิสิต ใช้รหัสประจำตัวนิสิตเป็นคีย์ ใช้วิธีการเรียกใช้แบบการคำนวณ (CALC หรือ
Hashing) เนื่องจากนิสิตมีปริมาณมากและต้องมีการเรียกใช้และปรับปรุงบ่อย หากต้องการรายงาน
ที่เรียงลำดับในแบบที่ต้องการก็ทำได้เพิ่มเติมในแต่ละโปรแกรม

ง. อาจารย์ ใช้รหัสประจำตัวอาจารย์เป็นคีย์ ใช้วิธีการเรียกใช้แบบการคำนวณ
เนื่องจากเหตุผลเช่นเดียวกับนิสิต

จ. วิชาที่เปิดสอนเพอมนั้น ใช้รหัสวิชาเป็นคีย์ วิธีเรียกใช้แบบการคำนวณ เนื่องจาก
เหตุผลเดียวกับนิสิต

ฉ. กลุ่มการสอน ใช้รหัสกลุ่มการสอนเป็นคีย์ วิธีการเรียกใช้แบบการคำนวณเนื่องจาก
เหตุผลเช่นเดียวกับนิสิต ถึงแม้จะไม่จำเป็นต้องถูกเรียกใช้แบบสุ่ม (Random) ก็ตาม แต่มีความ
สัมพันธ์แบบผวนกับข้อมูลอาจารย์และนิสิต จึงจำเป็นต้องมีจุดผ่านที่ข้อมูลนี้

ช. ช่วงเวลาที่สอน ใช้รหัสช่วงเวลาเป็นคีย์ วิธีการเรียกใช้แบบทางตรง เนื่องจาก
มีจำนวนช่วงเวลาน้อย

ซ. ห้องปฏิบัติการ ใช้รหัสห้องปฏิบัติการเป็นคีย์ วิธีการเรียกใช้แบบการคำนวณ เนื่อง-
จากห้องปฏิบัติการมีมากพอสมควร

ฅ. ห้องเรียน ใช้รหัสห้องเรียนเป็นคีย์ วิธีการเรียกใช้แบบการคำนวณ เนื่องจากห้องเรียน
มีปริมาณมาก

ญ. รายเดือน (ของหมวดการเงิน) ใช้รหัสเดือนเป็นคีย์ วิธีการเรียกใช้แบบทางตรง เนื่องจากจำนวนเดือนมีเพียง 12 เดือนเท่านั้น

3.7 ช่วงการเปลี่ยนแปลงหลักของกลุ่มข้อมูลย่อยในฐานข้อมูล

กลุ่มข้อมูลที่จะมีการเปลี่ยนแปลงหลักมีดังต่อไปนี้

3.7.1 ข้อมูลนิสิต จำนวนนิสิตจะลดลงเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษาแต่ละภาค เมื่ออาจารย์ส่งผลการสอบแล้ว จะมีผลกระทบต่อกระเทือน ทำให้ข้อมูลระดับชั้นการศึกษาและสถานภาพการจบการศึกษาของนิสิตเปลี่ยนแปลง ทำให้สามารถออกรายงานใบแจ้งคะแนน (Transcript) และนำข้อมูลนิสิตที่จบการศึกษาแล้วเก็บไว้ในส่วนที่เป็นแฟ้มข้อมูลประวัติได้ (History file) และเมื่อต้นภาคการศึกษาต่อมาจะมีนิสิตซึ่งเป็นนิสิตใหม่มาเพิ่มจำนวนในที่อยู่ข้อมูลนิสิตนั้นต่อไป

3.7.2 ข้อมูลที่เปิดสอนภาค นั้น ในตอนต้นภาค ก่อนเปิดภาค แต่ละภาควิชาจะแจ้งว่าทำการเปิดสอนวิชาใตบบาง มีกี่กลุ่มการสอน แต่ละกลุ่มการสอนมีอาจารย์อะไรสอนบ้าง พร้อมกับห้องที่จะใช้สอนและช่วงเวลาการสอน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มข้อมูลย่อยซึ่งแสดงความสัมพันธ์ในข้อ 3.4 ข้อ ข. ค. ง. จ. ฉ. การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้นิสิตแต่ละคนที่จะลงทะเบียนภาคการศึกษานั้นทำการจัดการวางเรียนได้ แล้วจะทำการลงทะเบียนวิชาที่จะเรียนในภาคการศึกษานั้น ซึ่งจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จนกว่าจะหมดช่วงระยะของการเปลี่ยนแปลงวิชาเรียนนี้ ก็จะมีการตรวจสอบอีกครั้งโดยจะมีรายงานยืนยันแสดงรายชื่อนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในแต่ละวิชาและกลุ่มวิชาและให้ลงนามรับทราบก่อนทำการสอบ

เมื่อการสอบสิ้นสุดลงและอาจารย์ส่งคะแนนสอบเสร็จแล้ว วิชาที่ลงทะเบียนเรียนภาค นั้นก็จะกลับกลายเป็นวิชาที่เรียนไปแล้วทันที และจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นเช่นนี้ในต้นภาคการศึกษาต่อไปใหม่อีก

3.7.3 ข้อมูลการเงิน ข้อมูลการจ่ายจะมีการเปลี่ยนแปลงเสมอและข้อมูลเกี่ยวกับรายรับส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงในช่วง 1 ปีงบประมาณ

สำหรับกลุ่มข้อมูลอื่นๆ ที่เหลือจะมีการเปลี่ยนแปลงตามเหตุการณ์ต่างๆ ไม่สามารถกำหนดได้แน่นอน

3.8 การพิจารณาเลือกรูปแบบโครงสร้างฐานข้อมูลสำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 3.7 ฐานข้อมูลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ควรมีโครงสร้างแบบร่างเท เนื่องจาก

3.8.1 ลักษณะการเลือกใช้แบบสู่มี่มากและกระจายไปทั่วทั้งระบบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องผ่านข้อมูลรากของโครงสร้างแบบต้นไม้ เพราะจะทำให้เกิดความล่าช้าในการเรียกใช้

3.8.2 ข้อมูลบางข้อมูลอาจมีข้อมูลหลักได้หลายข้อมูล เช่น ช่วงเวลาที่ ทำการสอนของแต่ละวิชาที่เปิดให้ลงทะเบียนเรียน ในรายงานหลายรายงาน การส่งผ่านข้อมูลจากวิชาที่เปิดสอนมายังช่วงเวลาที่สอนไม่จำเป็นต้องผ่านกลุ่มการสอนเลย จึงทำให้ช่วงเวลาที่สอนมีข้อมูลหลัก 2 ข้อมูล จึงทำให้ไม่สะดวกและเกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูลใดภายในระบบโครงสร้างแบบต้นไม้

3.8.3 มีกลุ่มข้อมูลหลายกลุ่มข้อมูลดังกล่าวมาแล้วจะต้องมีความสัมพันธ์ต่อกันแบบผวนความสัมพันธ์ในลักษณะนี้จะทำให้สะดวกถ้าใช้ทรีเอ็มเอสแบบร่างเท แต่ถ้าใช้แบบโครงสร้างต้นไม้จะไม่สะดวก เนื่องจากจะต้องสร้างความสัมพันธ์ทางตรรกภาพระหว่างข้อมูล (Logical relationship) ซึ่งเป็นการไม่สะดวก วิธีการนี้รูปแบบโครงสร้างแบบร่างเทปรับปรุงวิธีการใช้ได้ดีและสะดวกกว่า

3.8.4 นอกจากโครงสร้างแบบร่างเทแล้วตามหลักการก็สามารถใช้โครงสร้างแบบความสัมพันธ์ได้อีกแบบหนึ่ง ซึ่งอาจให้ความสะดวกในการใช้ได้เท่ากันหรือมากกว่าได้ แต่ปัจจุบันโครงสร้างแบบความสัมพันธ์ยังมีการปรับปรุงระบบซอฟต์แวร์และทรีเอ็มเอสยังไม่ดีพอ ประกอบกับต้องใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีขนาดใหญ่มาก โดยเฉพาะในแง่ส่วนความจำ จึงทำให้ยังไม่มีความคุ้มค่าในการติดตั้งเป็นผลสำเร็จ จึงเป็นเรื่องไม่น่าเสี่ยงแต่อย่างใด